

AKO POSTUPOVAŤ PRI ADAPTÁCII ŽIAKOV PRICHÁDZAJÚCICH Z UKRAJINY

DOČASNÉ ÚTOČISKO

- ❑ pobyt na základe biometrického pasu (90 dní) bez akýchkoľvek ďalších úkonov (ak ide o tranzit, zdravotnú starostlivosť si hradia sami)
- ❑ ak disponuje dokladmi (cestovný, identifikačný alebo iný doklad, napr. rodné listy detí) je poskytnuté dočasné útočisko okamžite, ak bez dokladov lehota je 30 dní
- ❑ nemusia požiadať iba na hraniciach, ale aj počas 90 dní, keď im platí výnimka na pobyt na oddeleniach cudzineckej polície a vo veľkokapacitných centrách

ODÍDENEČ

PREZÍDIUM POLICAJNÉHO ZBORU

úrad hraničnej a cudzineckej polície

riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Bratislava

oddelenie cudzineckej polície PZ EC2 Nitra

POTVRDENIE O UDELENÍ / PREDLŽENÍ TOLEROVANÉHO POBYTU NA ÚZEMÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY

MENO/NAME: ANNA

PRIEZVISKO/SURNAME: MODELKA

DÁTUM NARODENIA/DATE OF BIRTH: 15.10.1988

MIESTO NARODENIA/PLACE OF BIRTH: UŽHOROD

ŠTÁTNA PRÍSLUŠNOSŤ/CITIZEN: UKRAJINA

NÁRODNOSŤ/NATIONALITY:

IDENTIFIKÁTOR/IDENTIFIER: 2102450188 RODNÉ ČÍSLO/PERSONAL NUMBER: 886015/9176

CESTOVNÝ DOKLAD/PASSPORT:

TRVALÉ BYDLISKO/ PERMANENT ADDRESS: UZHOROD, UKR

*PREDCHÁDZAJÚCI POBYT/ PREVIOUS RESIDENCE:

ADRESA POBYTU NA ÚZEMÍ SR/ RESIDENCE IN SR: KALVÁRSKA 716/2 NITRA NITRA SVK

Oddelenie cudzineckej polície PZ OCP PZ Nitra udeľuje/predlžuje povolenie na tolerovaný

pobyt na území Slovenskej republiky menovanému cudzincovi na dobu od 26.2.2022 do 25.2.2023

POZNÁMKY/NOTES: ZDRAVOTNÁ STAROSTLIVOSŤ V ROZSAHU § 22 ODS. 5 ZÁKONA O AZYLE

Poučenie: Potvrdenie o udelení/predĺžení tolerovaného pobytu je doklad oprávňujúci na pobyt v Slovenskej republike a je platné len na území SR./ Instruction: Confirmation about granting/extending tolerated stay is a certificate which justify a stay on a territory of Slovak Republic and is valid only on a territory of Slovak Republic.

.....
podpis cudzinca

.....
podpis a pečiatka OCP PZ

.....
*vyplniť len v prípade ak sa nezhoduje s
trvalým pobytom

EC-ECNR1-220226-002<
UKR8860159176<<<<<<18

DOČASNÉ ÚTOČISKO

- ❑ oprávňuje k pobytu na území SR na poskytovanie bezodkladnej starostlivosti a k povoleniu pracovať na území SR, ale nie podnikat'
- ❑ poskytnuté bezplatné ubytovanie, strava, zdravotná starostlivosť a hygienické pomôcky v záchytnom tábore v Humennom
- ❑ vlastné ubytovanie: nemusia ísť do tábora a neabsolvujú zdravotné prehliadky
- ❑ bezodkladná zdravotná starostlivosť (zákon č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti)

AZYL

- ❑ ak požiadajú o azyl, nemôžu už požiadať o dočasné útočisko, opačne to neplatí
- ❑ požiadať o azyl na hranici alebo v oddelení azylu cudzineckej polície v Humennom (záchytný tábor)
- ❑ po požiadaní o azyl: umiestnení ako žiadatelia do záchytného tábora v Humennom, lekárske prehliadky, poskytnuté ubytovanie, strava, psychologické poradenstvo a k dispozícii sú sociálni pracovníci
- ❑ po prvých týždňoch sú rodiny s deťmi presunuté do pobytového tábora (Opatovská Nová Ves) s rovnakými službami a deti môžu nastúpiť na ZŠ v blízkosti tábora (zvyčajne ZŠ Nenince)

UŽITOČNÉ INFORMÁCIE

Informácie pre Ukrajincov prichádzajúcich na Slovensko (SK, UA, EN)

<https://ua.gov.sk/sk.html?csrt=8447708596527431334>

<https://www.ukraineslovakia.sk/>

KROKY PRED PRIJATÍM ŽIAKA NA ŠKOLU

1 pomôcka pre riaditeľov MŠ, ZŠ a SŠ

2 príprava prostredia školy a triedy

3 príprava kolektívu triedy

4 vstupný rozhovor so ZZ a žiakom

5 súbor materiálov a formulárov v materinskom jazyku žiaka

OBRÁZKOVÉ KARTY

OBRÁZOK	SLOVENSKY	Ja ... (1. osoba sg.)	MŮJ JAZYK
	KRESLIŤ	KRESLÍM	
	LEPIŤ	LEPÍM	
	MALOVAŤ	MALUJEM	
	OBEDOVAŤ	OBEDUJEM	
	PÍSAŤ	PÍŠEM	

ORIENTAČNÉ MIESTA V ŠKOLE

ŠATŇA
CLOAKROOM
GARDEROBA
ГАРДЕРОБ
PHÒNG THAY ĐỒ

TELOCVIČŇA
GYMNASIUM
FISKULTURNA SALA
СПОРТИВНИЙ ЗАЛ
PHÒNG THỂ DỤC

AKLIMATIZÁCIA DIEŤAŤA V RODINNOM PROSTREDÍ

umožniť členom rodiny byť spolu, oddýchnuť si

aklimatizovať sa na nové prostredie

zabezpečiť duševnú pohodu

DETI UTEČENCOV V ŠKOLÁCH - PRVÉ KROKY A PRINCÍPY

Deti utečencov, ktoré možno začnú navštevovať vašu školu sa nachádzajú v situácii, o ktorej ešte pred pár dňami či týždňami netušili, že sa môžu stať. Museli svoj domov opustiť zo dňa na deň a ocitli sa v krajine, o ktorej mnohé z nich nikdy ani nepočuli. Môžu zažívať traumu a byť vo veľkom strese z toho, že rýchlo opustili svoje domovy.

Ak začnú navštevovať školu, minimálne v prvých dňoch a týždňoch je samotný vzdelávací proces tým najmenej dôležitým aspektom. Deti potrebujú byť v kolektíve svojich rovesníkov, ich rodičia (matky) môžu mať veľa povinností s vybavovaním dokladov a škola môže byť pre dieťa bezpečným priestorom aspoň na určitý čas dňa. Môžu sa na chvíľu sústrediť na iné veci ako traumu z vojny a odchodu.

Je nepravdepodobné, že veľa detí bude vedieť alebo rozumieť po slovensky. Preto zapájanie do klasického vyučovacieho procesu bez predchádzajúcej adaptácie nebude prakticky možné. Ak škola má takú možnosť, ideálne je zapojiť iných dospelých (učiteľov, rodičov, dobrovoľníkov), ktorí hovoria ich materinským jazykom a budú škole nápomocní.

Od detí sa nedá očakávať, že budú pôsobiť „vd'ačne“ alebo budú prejavovať šťastie, že sú v novej krajine. Ich prejavy môžu byť veľmi rôznorodé - od nervozity, cez úplnú uzavretosť, až po agresivitu. Vnímajte prosím, že všetky tieto prejavy sú v danej situácii normálne a sú prejavom šoku zo situácie, v ktorej sa nachádzajú. Neodvodzujte z ich správania žiadne závery a skúste ich situáciu pochopiť.

Teraz sú v situácii, kedy sa budú konfrontovať so školou (ale aj inými prostrediami), kde nikoho nepoznajú a kde sa hovorí jazykom, ktorým nehovoria. Všetko je pre nich nové a cudzie.

Pocit, že sú v škole vítané a že do nej zapadajú, je najdôležitejší!!!

Kontakt: Elena Gallová Kriglerová (kriglerova@cvek.sk), 0908 715 419
Alena Holka Chudžíková (chudzikova@cvek.sk), 0944 156 858

PRE DETI BUDE V PRVÝCH CHVÍĽACH NAJUŽITOČNEJŠIE, AK UČITELIA A ŠKOLY BUDÚ:

1. Rešpektovať ich právo na obdobia ticha (ktoré môže trvať niekoľko týždňov a mesiacov), keď nebudú chcieť hovoriť o situácii, ktorú zažili
2. Ak budú mať možnosť sa citlivo porozprávať s niekým, kto ich vypočuje (súkromne a nie pred očami iných detí, aspoň na začiatku)
3. Ak budete ich meno vyslovovať dôsledne a správne
4. Ak ich v prvom kroku naučíte základné pojmy na orientáciu v škole (WC, kniha, lavica, a iné)
5. Ak ich zoznámíte s areálom školy a miestami, ktoré budú navštevovať
6. Ak budú mať možnosť čo najviac v škole počúvať svoj rodný jazyk
7. Ak im umožníte stretávať sa a byť v každodennom kontakte s inými deťmi, ktoré hovoria ich jazykom
8. Zabezpečte im všetky školské pomôcky a iné veci, ktoré budú potrebovať

VYTVORENIE ATMOSFÉRY V ŠKOLE, KDE SA BUDÚ DETI CÍTIŤ VÍTANÉ A HODNOTNÉ

- Bud'te citliví na ich náboženské a iné špecifiká, nepotláčajte ich
- Povzbudzujte deti, aby hovorili vlastným jazykom všade tam, kde je to možné a vhodné
- Používajte rôzne znaky, symboly alebo nápisy, ktoré sú univerzálne známe alebo tieto nápisy preložte do jazyka, ktorým deti hovoria

ORGANIZÁCIA TRIEDY

- Spájajte deti utečencov s inými deťmi, aby sa čím skôr prirodzene začali učiť jazyk
- Umožnite im nosiť do školy hračky, knižky, fotky, ktoré sú im blízke
- Vytvárajte diskusie s ostatnými deťmi o spoločných záujmoch, ale aj o tom, ako zvládajú zmeny, ťažšie situácie v živote (vyhnite sa ťažkým témam ako vojna)
- Objavujte spolu s ostatnými deťmi možnosti vizuálnej, neverbálnej formy komunikácie- ako je reč tela, výrazy tváre a podobne
- Dávajte prednosť interaktívnym aktivitám, ktoré upevňujú spoluprácu medzi deťmi
- Používajte hračky, bábiky, jedlo a iné „každodenné veci“ ako učebné pomôcky

PRÍCHOD ŽIAKA DO ŠKOLY

príležitosť pre stabilizáciu v živote

škola, trieda = bezpečné a priateľské prostredie

vzdelávací proces je najmenej dôležitý

AKO MÔŽE POMÔČŤ UČITEĽ A ŠKOLA?

- poskytnúť stabilitu a bezpečie
- jasná, empatická a pokojná komunikácia
- neverbálny prejav
- pôsobiť priateľsky a bezpečne
- poskytnúť informácie
- netlačiť na výkon, nenechávať dieťa zlyhávať

ADAPTÁCIA ŽIAKA V ŠKOLE

- vtiahnuť kolektív triedy do návrhov ako uľahčiť adaptáciu
- privítať žiaka a predstaviť ho spolužiakom
- správne vysloviť žiakovo meno
- zabezpečiť základnú komunikáciu s učiteľmi a spolužiakmi
- rešpektovať obdobie ticha
- rešpektovať kultúrne a náboženské zvyky
- zaujímať sa o to, ako sa žiak má a ako sa cíti

aktivity na spoznávanie a pomenovanie emócií

pomenovávanie emócií je kľúčové v pomoci žiakovi

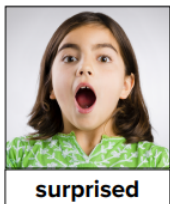
aktivity na pochopenie toho, čo žiak zažil

5.A.1 Aktivity na budovanie emocionálnej inteligencie žiakov a ich zručností a schopností pri chápaní vlastných emócií a rozpoznávaní emócií iných

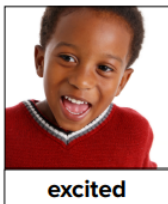
 CIELE: Budovanie a posilňovanie emocionálnej slovnej zásoby u detí, ktorých sociálny a emocionálny vývin mohli narušiť stresujúce alebo traumatické zážitky.

 TRVANIE: 10 – 15 minút na cvičenia 1.1, 1.2 a 1.3. Cvičenie 1.4 môže byť po úvodnom vysvetlení realizované kedykoľvek v priebehu vyučovacieho

1.1 Rozoznávanie emócií

surprised

excited

Súbor obrázkov k tejto aktivite nájdete v pracovnom liste, ktorý si môžete stiahnuť pomocou odkazov uvedených pod odkazom na tento dokument. Vytlačte si PDF dokument, ukážte žiakom rôzne tváre a požiadajte ich, aby našli slová, ktoré dané tváre opisujú.

Napríklad: šťastný, smutný, nahnevaný, unavený, nadšený, prekvapený, a pod..

1.2 Emočné šarády

Žiaci môžu túto aktivitu realizovať v malých skupinách alebo vo dvojiciach. Požiadajte žiakov, aby mimikou vyjadrili emócie, ktoré sa naučili, alebo iné, ktoré poznajú. Dovoľte im, aby sa navzájom učili nové slová, ktoré poznajú z domova alebo ktoré sa používajú v ich kultúre či v ich rodnom jazyku. Toto cvičenie možno realizovať po aktivite 1.1 a opäť aj po aktivite 1.3, keď si žiaci osvoja sofistikovanejšiu slovnú zásobu.

5.A.2 Aktivity, ktoré všetkým žiakom v triede pomôžu pochopiť, čo nový žiak/žiačka zažili

 CIELE: Zmiernenie stresu u detí utečencov, ktoré sa adaptujú na nové školské prostredie a zlepšenie interakcie medzi deťmi utečencov a žiakmi z hostiteľskej krajiny.

 TRVANIE: 20 minút.

 POTREBNÉ MATERIÁLY: Pracovné listy s nezrozumiteľným textom a súbor nezrozumiteľných otázok.

2.1 Učíme sa nové slovíčka: prvý stupeň ZŠ

Zvolajte triedu na spoločnú aktivitu (do kruhu a pod.) a počas tridsiatich sekúnc hovorte nezmyselné alebo vymyslené slová. Následne dajte každému žiakovi hárku papiera s dvomi nezmyselnými slovami alebo s nezmyselným odsekom textu a požiadajte ich, aby slová preložili alebo nakreslili, alebo aby napísali, alebo nakreslili odpovede na otázky na svojom papieri.

Keď to spravia, spoločne diskutujte o aktivite a pýtajte sa žiakov, ako sa cítili.

2.2 Učíme sa nové slovíčka: druhý stupeň ZŠ

Dajte každému žiakovi hárk s textom v jazyku, ktorému nerozumejú a požiadajte ich, aby napísali odpovede na súvisiace otázky, ktoré sú na pracovnom hárku uvedené. Na prácu im dajte 10 minút.

Na prípravu textov a otázok môžete použiť nástroj dostupný na adrese <http://textmechanic.com/text-tools/obfuscation-tools/reverse-text-generator/>, ktorý poprehadzuje a zmení slová v texte a aj v otázkach, ktoré si predtým pripravíte.

Keď žiaci úlohu splnia, pozbierajte papiere a oznámajte ich. Rozdeľte triedu do menších skupín a požiadajte ich, aby premýšľali, prečo ste im dali práve takú úlohu.

Následne žiakom povedzte, aby v skupinách diskutovali o tejto aktivite a opýtajte sa ich, ako sa cítili. Spoločne vyberte slová, ktoré opisujú, ako sa podľa nich môže cítiť dieťa, ktoré nehovorí ich jazykom, počas prvých dní v novej škole.

Opýtajte sa žiakov, aké iné veci ešte môžu byť nové pre dieťa, ktoré prichádza odinakaľ a nájdite spoločne ďalšie výrazy, ako sa nový žiak/čka môžu cítiť.

MINIMÁLNE MOŽNOSTI PODPORY

Prispôbiť prejav jazykovej úrovni žiaka.

Používať presný, nie veľmi jednoduchý jazyk; spisovnú podobu jazyka.

Pracovať s jednotnými a stálymi pokynmi.

Uplatňovať vhodné gestá a mimiku, udržiavať očný kontakt so žiakom.

Zohľadňovať čo je momentálne v možnostiach žiaka.

Všetky slová, frázy zapisovať na tabuľu, komentovať dianie v triede.

Využívať názornú podporu.

Podporovať používanie materinského jazyka žiaka.

Cielene žiaka počas hodiny aktivovať.

Chváliť, chváliť, chváliť.

Prekladový slovník základných pojmov pre ZŠ – Slovníková časť

SLOVENSKY JAZYK A LITERATURA / СЛОВАЦЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА	
A abeceda <i>abecedy</i> алфавіт adresa <i>adresy</i> адреса adresa odosielateľa адреса відправника adresát <i>adresáti</i> адресат aforizmus <i>aforizmy</i> афоризм anekdota <i>anekdoty</i> анекдот antonymum <i>antonymá</i> антоним argument <i>argumenty</i> аргумент archaizmus <i>archaizmy</i> архаїзм autor <i>autori</i> автор	číslo <i>čísla</i> число jednotné číslo одна množné číslo множина číslovka <i>číslovky</i> числівник národná číslovka багатощифровий числівник neurčitá číslovka невизначений числівник radová číslovka порядковий числівник určitá číslovka визначений числівник základná číslovka кількісний числівник čitateľ <i>čitelia</i> читач
B bábka <i>bábky</i> лялька (маріонетка) bábkar <i>bábkarí</i> ляльковод (лялькар) bábkoherec <i>bábkoherci</i> актор-ляльковод (актор-лялькар) báj <i>báje</i> міф bajka <i>bajky</i> байка balada <i>balady</i> балада báseň <i>básne</i> вірш básnická otázka поетичне запитання bodka <i>bodky</i> крапка dve bodky двокрапка bodkočiarka <i>bodkočiarky</i> крапка з комою	D debata <i>debaty</i> дебата dej <i>deje</i> дія dejstvo <i>dejstvá</i> дія dialóg <i>dialógy</i> діалог diel <i>diele</i> частина diskusia <i>diskusie</i> дискусія divadlo <i>divadlá</i> театр bábkové divadlo ляльковий театр divák <i>diváci</i> глядач dížeň <i>džne</i> знак довготи dôraz наголос drama драма dramaturg <i>dramaturgovia</i> драматург ďvojbodka <i>ďvojbodky</i> двокрапка ďvojhĺaska <i>ďvojhĺasky</i> дифтонг (подвійна голосна)
C citoslovce <i>citoslovcia</i> вигук	
Č čas <i>časy</i> час budúci čas майбутній час minulý čas минулий час prítomný čas теперішній час časopis <i>časopisy</i> журнал detský časopis дитячий журнал časovanie відмінювання časovať <i>časuje časujú</i> недок. відмінювати častica <i>častice</i> частка čiarka <i>čiarky</i> кома čínoltra <i>čínoltry</i> вистава, драма	E e-mail , mejľ <i>e-maily, mejly</i> імейл, електронна пошта encyklopédia <i>encyklopédie</i> енциклопедія epika епос epiteton <i>epiteta</i> епітет
F film <i>filmy</i> фільм	

Prekladový slovník základných pojmov pre ZŠ – Obrazová príloha

MOJA TRIEDA

UČITEL'

UČITEĽKA

ŽIAČKA

ŽIAK

OBRAZOVÁ
PRÍLOHA

MOJA TRIEDA

TRIEDA

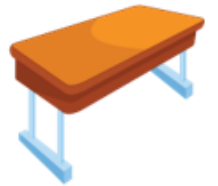
GLÓBUS

KATEDRA

KNIŽNICA

LAVICA

MAPA

POČÍTAČ

STOLIČKA

TABUĽA

UMÝVADLO

VYUČOVACÍ PREDMET
TÉMA

PRVOUKA
MOJA TRIEDA

MOJA TRIEDA

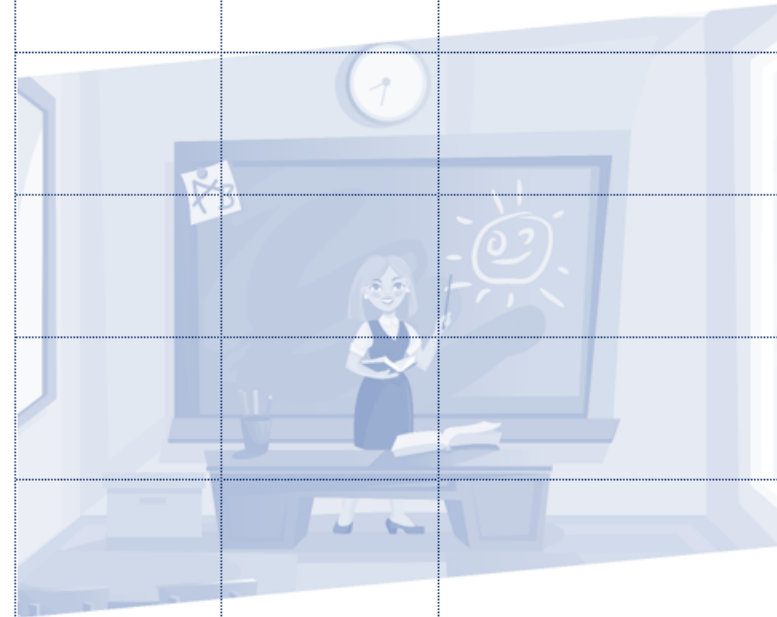
tabuľa, lavica, stolička, počítač, lampa, glóbus, mapa
batoň, peračník, pero, ceruza, pastelky, guma, nožnice, zošit, desiatka

VYUČOVACÍ PREDMET
TÉMA

PRVOUKA
MOJA TRIEDA

SLOVENSKY	OBRÁZOK	POZNÁMKY
učiteľka		<i>To je moja učiteľka.</i>

Lekcia 2

Veci a ľudia okolo nás

- i** Čo je to?
To je.../To sú...
- Čo je to?
- To **JE** auto.
 - Čo je to?
- To **SÚ** okuliare.
 - Čo je to?
- To **JE** myš.

1. Hovor, čo je v triede.

2. Doplň slová do dialógov.

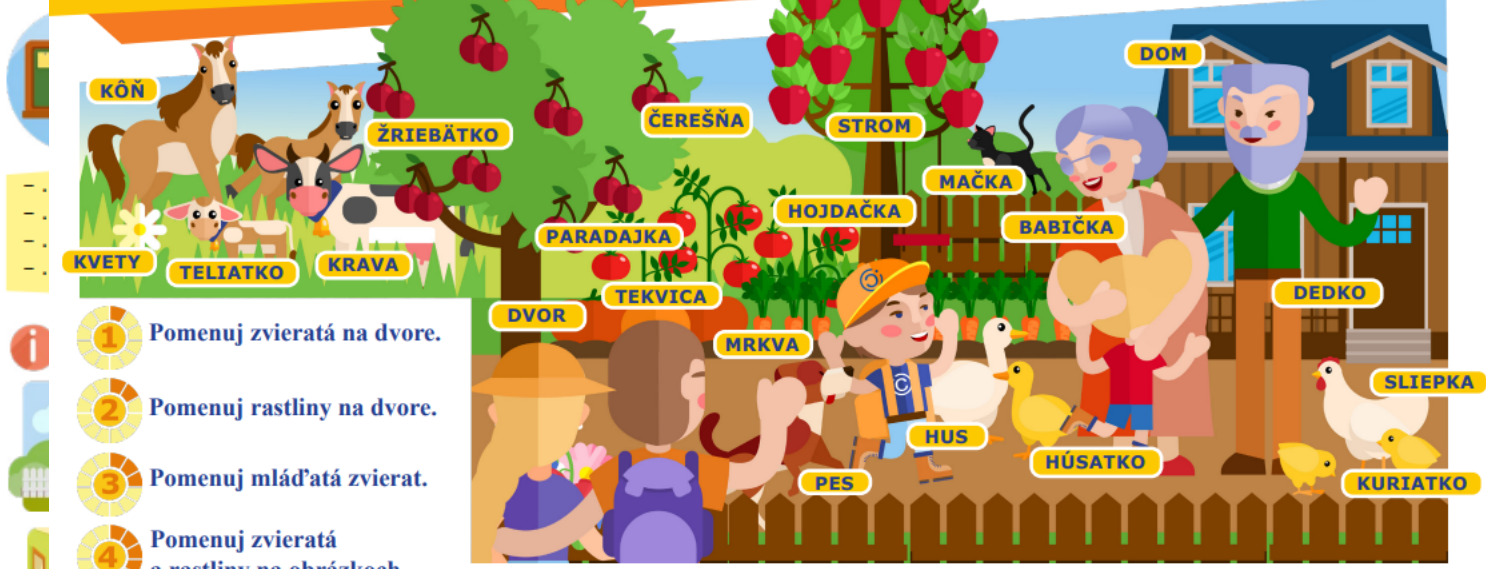
- Čo je to?
- To je lampa.
- Kde je lampa?
- L_m_a je v triede.

- Čo je to?
- To je počítač.
- Kde je počítač?
- Po_í_č je v triede.

- Čo je to?
- To je stolička.
- Kde je stolička?
- S_i_ka je v triede.

- Čo je to?
- To **sú** hodiny.
- Kde **sú** hodiny?
- H_v_ú je v triede.

V PRÍRODE/NA DVORE

- Pomenuj zvieratá na dvore.
- Pomenuj rastliny na dvore.
- Pomenuj mláďatá zvierat.
- Pomenuj zvieratá a rastliny na obrázkoch.

SPOLUPRÁCA S RODIČMI

spôsob komunikácie

pravidelné informačné stretnutia

pozvanie na rodičovské združenie

prepájanie s ostatnými rodičmi, komunita

BEZPEČNÉ PROSTREDIE A KULTÚRNY ŠOK

medové týždne

kríza

prispôsobenie a reorientácia

akulturácia

UŽITOČNÉ INFORMÁCIE

Webinár VÚDPaP: Poradný/komunitný kruh a bezpečie v triede

<https://vudpap.sk/webinar-poradny-komunitny-kruh-a-bezpecie-v-triede/>

Video projektu Kapacity: <https://www.kapacity.sk/informacia/kulturny-sok/>

STRES A TRAUMA U DETÍ

stres a trauma

post-traumatická stresová porucha

AKO POMÔCŤ DIEŤAŤU, KTORÉ PREŽÍVA TRAUMU?

80 % žiakov zvládne traumy

ŠPT alebo CPPPaP

EMDR terapeuti

individuálna a skupinová práca

nenútiť hovoriť o prežitých traumách

poučiť kolektív žiakov

dôležité, aby sa pedagógovia postarali o seba

ČO, AK SA ŽIAK ZDÔVERÍ?

zostať pokojný

dať najavo, že to, čo chce povedať, je dôležité

nehľadať riešenia

byť autentický

Ako zvládnuť náhle záblesky živých spomienok a situácie, keď sa študenti javia byť „mimo“?

(UNHCR AUSTRIA/SIEBERT, 2016)

ČO ROBIŤ, AK MÁ ŽIAK FLASHBACK?

Je niekoľko vecí, ktoré môžete spraviť, keď má študent záblesky spomienok:

- Skôr, než zareagujete, sa niekoľkokrát zhlboka nadýchnite a uistite sa, že ste pokojný/á
 - Ak je to možné, pokúste sa nadviazať alebo udržať očný kontakt.
 - Jemne študenta/ku oslovte menom. V tejto fáze sa ich nedotýkajte.
 - Snažte sa študenta/ku preorientovať tak, že ich oslovíte menom a povieť im, že sú v bezpečí. Povedzte im, kde sú, aký je deň (dátum) a kto ste vy. Opakujte tento krok až kým sa študent/ka nevráti do prítomnosti.
 - Ak je to nutné, vytvorte silnejší zmyslový podnet. Hovorte hlasnejšie alebo študentovi/ke povedzte, že sa ich dotknete, a jemne položte ruku na ich rameno. Ak sa takáto situácia opakuje často, a ak je to možné, priložte na rameno študenta/ky studený uterák, aby ste im pomohli vrátiť sa do prítomnosti.
 - Keď sa študent/ka vráti do prítomnosti, stručne im vysvetlite, čo sa stalo:
- „Mal/a si zlé spomienky, ale boli to len spomienky a už si tu a v bezpečí.“*
- Ak je to možné, pošlite ich k školskej sestre alebo zdravotníkovi, aby si oddýchli, napili sa, alebo zjedli niečo sladké. Skúste im vytvoriť možnosť oddýchnuť si a ponúknite im niečo na pitie a jedenie priamo v triede.
 - Následne sa dôverne opýtajte študenta/ky, či si prajú vysvetliť alebo pomôcť vysvetliť triede, čo sa stalo, a naplánujte spolu, ako to spravíte.
 - Jednoduchým spôsobom triede vysvetlite, čo sa stalo, s využitím vyššie uvedeného vysvetlenia toho, ako náš mozog spracúva informácie. Vysvetlite, že daný študent/ka fyzicky a emocionálne reagujú na niečo, čo im pripomína nepríjemnú alebo náročnú situáciu z minulosti.
 - Ak má trieda nejaké otázky, môžete navrhnúť, že ich zapíšete a následne zistíte, či na ne daný študent/ka chce neskôr odpovedať písomne alebo ústne.

Vzdelávanie o utečencoch UNHCR:

Usmernenie, ako pracovať s deťmi utečencov, ktoré zažili stres a traumy

<https://www.unhcr.org/sk/wp-content/uploads/sites/24/2020/04/SK-PDF-UNHCR-Guidance-on-Stress-and-Trauma.pdf>

Liga za duševné zdravie: Krízový manuál a materiál utečenci

<https://dusevnezdravie.sk/wp-content/uploads/2022/02/dusevnezdravie.sk-manual-liga-1.pdf>

ČO SO SILNÝMI EMÓCIAMI?

stojte pri dieťati

uistite dieťa, že to, čo prežíva, je v poriadku

prístupujme k dieťaťu s rešpektom, partnersky

stabilizácia dýchaním

ČO SME STIHLI DOTERAZ A ČO PRIPRAVUJEME?

- **Linka pomoci VÚDPaP**, ktorá je k dispozícii rodičom, učiteľom aj mladým ľuďom v krízových situáciách: **0910 361 252 (od 8.00-18.00)**
- publikované **Rady a odporúčania klinických psychológov** v súvislosti s vojnovým útokom na Ukrajine, samostatne [pre školy](#), [pre deti](#) a [pre rodičov](#)
- na webe VÚDPAPu vznikla [podstránka](#), kde postupne pribúdajú a budú zhromažďované relevantné materiály (napr. proc. štandard ku krízovej intervencii, podcast [Ako hovoriť o vojne na Ukrajine pred deťmi?](#) a pod.)
- [stretnutia v rámci programu Podpory a rozvoja MDP v praxi](#), ku ktorým budú publikované samostatné odborné postupy v aktuálnych témach ako Krízová intervencia, Dieťa cudzincov v edukačnom a poradenskom procese, Radikalizácia a mnohé ďalšie

ČO SME STIHLI DOTERAZ A ČO PRIPRAVUJEME?

▪ **webináre:**

*Ako hovoriť so žiakmi o vojnovom konflikte za našimi hranicami,
Ako postupovať pri začleňovaní detí a žiakov utekajúcich s rodinami pred vojnou*

- publikovaný prehľad zbierok humanitárnych organizácií
Chcete vašu školu alebo triedu zapojiť do pomoci?
- metodický materiál: **Ako reflektovať vo výučbe vojnu na Ukrajine**
- na webe ŠPÚ vznikla podstránka **Vzdelávanie detí cudzincov**

ĎAKUJEME ZA POZORNOST
